

SLOVENSKI

Direktor: Rudi Janžura — Odgovorni urednik: Sergej Vohrnjak — Tiska: tiskarna »Slovenskega poročevalca« — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 4, telefon 23-522 do 23-526 — Uprava: Ljubljana, Čopova ul. 50-III., telefon 22-575 in 22-621 — Oglasi: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463 za zunanje 21-832 — Poštni predal 29 — Tek. račun NB 601-17-163 — Mesečna naročnina 140 din

Poročevalec

S SEJE ZAKONODAJNIH ODBOROV LJUDSKE SKUPŠČINE FLRJ

Moša Pijade o novem volilnem zakonu

V Zvezni ljudski skupščini bo 282 ljudskih poslancev, v Zboru pro-izvajalcev pa 214

Kakor smo na kratko poročali, je v soboto na skupni seji zakonodajnih odborov obeh svetov Zvezne ljudske skupščine podpredsednik zveznega izvršnega sveta podal v imenu predlagatelja obrazložitev k predlogu zakona o volitvi ljudskih poslancev za Zvezno ljudsko skupščino.

V začetku svojega govora je Moša Pijade poudaril, da so v ustavnem zakonu že določena predstavniška telesa ter pravice volivcev državljanov, od katerih zaupanja in opore so ta telesa odvisna, zato preostane volilnemu zakonu samo, da dovoli tehniko izvedbe volitev. Volilni zakon izpolnjujejo pra-

vila volilne tehnike, pa vendar je eden izmed osnovnih političnih zakonov in izrazito politični zakon. Moša Pijade je poudaril, da zakonski predlog v polni meri računa z doslednim izvajanjem demokratičnih metod in načinov ter predvsem zagotavlja nedotakljivost pravice volivca, da se svobodno opredeli, komu bo dal svoj glas, opredeli tako med kandidiranim kakor pri glasovanju ter skrbi za tajnost glasovanja.

Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Moša Pijade je nato razložil članom zakonodajnih odborov razlike, ki so nastale med prvotnim načrtom, ki je bil poslan ljudskim poslancem, da bi ga proučili in načrtom, ki ga je sprejel zvezni izvršni svet. Pomudil se je zlasti pri spremenjenem načinu kandidiranja. Kot važno novost v našem volilnem sistemu je navedel uvedbo glasovanja s pomočjo glasovalnic, ki mnogo bolj zagotavljajo tajnost glasovanja kakor glasovanje s krogljicami. Nato je opisal, kakšna bo sestava bodoče Zvezne ljudske skupščine.

Za Zvezno ljudsko skupščino bodo v vsej državi volili skupno 282 poslancev, ki jih bodo volili v okrajih in mestih. Za Zbor proizvajalcev bo izvoljeno skupno 214 poslancev. Od teh bodo volile industrijska skupina 134, kmetijska skupina 72 in obrtna 8.

Zakonodajna odbora sta nato na ločenih sejah začela prete, sati predlog zakona o volitvi ljudskih poslancev za Zvezno ljudsko skupščino.

Priprave za 4. kongres Ljudske fronte Jugoslavije

V Beogradu so se začele priprave za četrti kongres Ljudske fronte Jugoslavije. Kongres bo v zgradbi Inštituta za raziskovanje materiala. Kongresno dvorano, ki bo lahko sprejela okrog 2500 delegatov in gostov, že urejujejo.

Obisk predstavnika vojnih invalidov FLRJ v Atenah

Atene, 15. febr. Včeraj je odpotoval v Jugoslavijo generalni sekretar vojnih vojaških invalidov Jugoslavije Boža Pavlovič, ki se je kot gost grške federacije Združenja invalidov in vojnih žrtev udeležil slovesne otvoritve seveda te organizacije v Atenah. Pri otvoritvi sta bila navzoča tudi generalni sekretar Svetovne federacije vojnih veteranov Newcomb ter grški minister za narodno obrambo Kanelopoulos. Boža Pavlovič je sporočil grškim invalidom pozdrave jugoslovanskih invalidov. Udeležil se je tudi seje upravnega odbora grške federacije ter opisal članom položaj jugoslovanskih vojnih invalidov.

Jugoslovanska vojaška delegacija je nedavno obiskala burmansko republiko. Slika kaže našo vojaško delegacijo pod vodstvom generalnega poročnika Ljuba Vučkoviča, ko je v spremstvu vrhovnega sodnika burmanske zveze U. Thein Maunga obiskala Shwedagon Pagodo, znamenito svetišče blizu Rangona.

Pogajanja o transportih za tržaško pristanišče

Trst, 15. februarja (Tanjug). V Trstu se je začela konferenca italijanskih, avstrijskih, tržaških, madžarskih in češkoslovaških železnic za določitev enotne direktne transportne tarife za tržaško pristanišče. Konferenca je nadaljevanje konferenc na Dunaju, ki je bila lani v začetku novembra na zahtevo Češkoslovaške in Madžarske. Kot je znano so na Dunaju sklenili sporazum za direktni transport iz Češkoslovaške in Madžarske čez Avstrijo in Italijo v Trst. Zadnja določba pogodbe prepoveduje prevoz blaga po jugoslovanskih železnicah, čeprav vodi čez Jugoslavijo v glavnem najkrajša pot v Trst. Komisija, ki posluje v

Trstu, bo določila tehnične podrobnosti v zvezi s prevozom blaga in plačilom železniških uslug.

Po mnenju tržaških gospodarskih krogov ima nova pogodba izključno politični značaj in pomeni poskus Češkoslovaške in Madžarske, da bi onemogočili sodelovanje italijanskih in jugoslovanskih železnic za prevoz skozi tržaško pristanišče. Neznatne količine blaga iz Češkoslovaške in Madžarske, ki so jih do sedaj prevažali v Trst, po mnenju tržaških krogov ne bodo mogle biti povečane zaradi oboje, ki jih imajo vzhodnoevropske države do Sovjetske zveze.

Pripombe sindikatov k zakonu o delavskem samoupravljanju

Za nadaljnjo omejitev vmešavanja državnih in gospodarskih organov v samostojno postovanje podjetij

Beograd, 15. febr. Centralni svet Zveze sindikatov Jugoslavije je poslal pretekli teden Zveznemu izvršnemu svetu sklepe s posvetovanju sindikalnih funkcionarjev in s seji pred sedstva centralnega sveta, ki vsebuje predloge in mnenje sindikatov glede novega zakona o delavskem samoupravljanju.

Sindikati zagovarjajo stališče, da ne bi odpravili upravnih odborov v podjetjih, ker bi to imelo za posledico prenos velikega dela kompetenc na direktorje podjetij, s čimer bi se oslabilo delavsko samoupravljanje. V podjetjih do 30 delavcev ne bi volili upravnega odbora, pač pa bi reševal vse

probleme neposredno delovni kolektiv.

Na posvetovanju v centralnem svetu s funkcionarji pokrajinskih svetov in centralnih odborov strokovnih delavcev je bilo doseženo soglasje, da imenuje direktorja podjetja delavski svet, mnenja glede članstva direktorja v upravnem odboru pa so bila deljena. Predlagali so tudi, da bi iz dosedanjega naziva »državno gospodarsko podjetje« črtali besedo »državno«, ker tako bolje ustreza našim sedanjim družbeno-ekonomskim odnosom.

V pripombah centralnega sveta je rečeno, da bi bilo treba z novim zakonom o delavskem samoupravljanju zagotoviti delovnim kolektivom čim širše pravice, da bi tudi neposredno odločali o najvažnejših

vprašanjih v podjetju. Pred vsem pa bi sodočeli pri sprejemanju letnega proizvodnega plana, zaključnega računa, statuta, poslovnika in tarifnega pravilnika podjetja, delitvi sklada za samostojno razpolaganje, investicijah, kreditih itd. Doseženo je bilo soglasje, da je treba kolektivom zagotoviti resnično vlogo najvišjih nosilcev oblasti v podjetjih ter pravico, da smejo razveljaviti sklepe katerega koli svojega organa.

Glede pristojnosti organov upravljanja in direktorjev gospodarskih podjetij je bilo predlagano, da njihovih kompetenc ne bi določali dobesedno, pač pa bi samo nazivali osnovne dolžnosti in nekatere pravice, ki jih višji organ ne more prepuštili nižjim. Predlagali so tudi, da bi vmešavanje državnih in gospodarskih organov v samostojno postovanje podjetij še nadalje čim bolj omejevali.

XII. razširjeni plenum Centralnega komiteja Ljudske mladine Slovenije je končal z delom

Zahteva po še tesnejši povezanosti LMJ s Socialistično zvezo delovnih ljudi Jugoslavije

Sestavljen bo nov predlog statuta LMJ

Ljubljana, 15. febr. V nadaljevanju razprave o referatu tov. Alenke Nedog so zastopniki mladinskih organizacij iz vse Slovenije in člani CK LMS razpravljali o političnem, vzgojnem in kulturnem delu v mladinskih organizacijah. Med osrednjimi točkami razprave se je pojavilo vprašanje kolektivnega članstva v Socialistični zvezi delovnih ljudi Jugoslavije.

Izrazili so zahtevo, da se LMJ še tesneje poveže in včlani v Socialistično zvezo zaradi skupnega političnega boja, hkrati pa obdrži značaj samostojne organizacije, ker to zahteva specifična mladinska problematika. Tako bo LMJ predstavljala močan politični činitelj celotnega družbenega dogajanja v naši državi.

Plenum je dalje ugotovil, da se bo težje dela in nalog Ljudske mladine preneslo v občine — tja, kjer mladina dela in živi in kjer so podani tudi vsi pogoji za širok razmah družbeno-političnega delovanja mladine pri utrjevanju ljudske oblasti in njene samouprave ter razvijanju socialistične demokracije.

Beseda je bila tudi o vzgojnem pomenu LMJ, odpravljanju togih organizacijskih oblik, da se omogoči mladini najširše udeleževanje v javnem življenju.

ju, o vlogi mladinskega funkcionarja, ki naj bi bil osebni svetovalec mladega človeka. Mladinska organizacija naj deluje na tistih področjih, kjer zahteva na interes mladine in kjer bo tudi mladina delala in čustveno doješla, da ima v svoji organizaciji trdno moralno politično oporo.

Drugi del zasedanja se je nanašal na razpravo o predlogu statuta LMJ, ki ga bo sprejel kongres LMJ marca meseca. Delegati iz najrazličnejših krajev Slovenije so zelo kritično ocenjevali ta predlog statuta. Predlagali so, naj bi se naslov LMJ spremenil in dobil primernejše, ki bi ustrežal načelom Socialistične zveze. Izkazalo se je, da predlog statuta ne ustreza novim družbenim razmeram. Statut bi moral opoštevati poleg pridobitve revolucije in tradicij LMJ še družbeno pomembne naloge mladine pri boju za demokracijo in ljudsko samoupravo. Nepravilno je tudi v predlogu dokaj mehanično ločevanje področij dela delavske, kmečke in solske mladine. Premalo je tudi poudarjena vloga samega člana LMJ in jahteva po moralnih odklih socialističnega mladina, njegovi poštenosti, iskrenosti, resničnosti in discipliniranosti. LMJ mora postati šola social-

Atene, 15. febr. (Tanjug).

Atenski politični krogi s popolnim optimizmom gledajo na razvoj zaključnega obdobja pogajanj med Grčijo, Jugoslavijo in Turčijo, ki je nastopilo po obisku turškega ministra za zunanje zadeve Köprülüja in grškega ministra za zunanje zadeve Stefanopolosa v Jugoslaviji. Včeraj se je vrnil v Atene jugoslovanski veleposlanik Radoš Jovanović, iz Ankare pa bo prispel tudi namestnik turškega ministra za zunanje zadeve Berki. Sodiijo, da bo izdelano besedilo pogodbe, ki bo posledica nedavnih pogajanj med ministri za zunanje zadeve treh držav, do konca prihodnjega tedna in da je treba pričakovati prihod jugoslovanskega državnega sekretarja za inozemske zadeve Koče Popovića prihodnjih tednih.

Isti krogi z zadovoljstvom omenjajo dejstvo, da je minister narodne obrambe Kanelopoulos pred dvema dnevnoma v skupščini govoril o vojaškem sodelovanju med Grčijo, Jugoslavijo in Turčijo, rekoč, da je le-to

hkrati politično poroštvo in obrambna zveza. Poleg tega omenjajo, da med podpisom balkanskega sporazuma v Atenah 9. februarja 1934 v grškem javnem mnenju ni bilo popolnega soglasja, sedaj pa je vsa Grčija v tem pogledu složna.

»Vsa Grčija,« piše danes v posebnem članku poluradni »Messenger d'Athènes,« da je tako kot ob sklepanju grško-turškega prijateljstva, na strani vlade v njenem plemenitem prizadevanju za obnovitev iskrene sodelovanja med svobodnimi narodi na Balkanu.«

Sinoči je z letalom prispela v Turčijo grška vojaška dele-

gacija, ki se bo z namestnikom načelnika generalnega štaba generalom Dovanom na čelu udeležila v Ankari prve skupne konference zastopnikov generalnega štaba Turčije, Jugosla-

vi in Grčije. V vladnih krogih poudarjajo, da bo tem pogajanjem, ki so čisto vojaške narave, pozneje sledila sklenitev balkanskega obrambnega pakta.

Odhod treh bolgarskih diplomatov iz Beograda

Beograd, 15. febr. (Tanjug). Včeraj so odpotovali iz Beograda uslužbenci bolgarske veleposlanstva svetnik Ivanov, sekretar Nikolov in vojaški odposlanec Krivlov. Kot je znano, je jugoslovanska vlada zahtevala z noto z dne 29. januarja od bolgarske vlade, da zaradi izzivalnega ravnanja bolgarskih organov v jugoslovanskimi diplomatskimi predstavnikih v Sofiji v roku 10 dni nudi veleposlanstvu FLRJ v Sofiji poroštvo za normalno delo, ali pa v nasprotnem primeru pokliče tri svoje zastopnike v Beogradu, tako da bo število njegove diplomatske osebja v Jugoslaviji enako številu osebja, ki ga ima jugoslovansko veleposlanstvo v Sofiji že od 29. junija 1952. Bolgarska vlada ni dala odgovora na omenjeno jugoslovansko noto ter s tem pokazala, da ni pripravljena dati jugoslovanskemu veleposlanstvu v Sofiji zahtevanega poroštva.

Köymeni je izrazil prepričanje, da bo sodelovanje med Turčijo, Grčijo in Jugoslavijo prispevalo za utrditev miru na Balkanu in na vsem svetu.

Ves parlament se je zelo zanimal za poročilo poslanca g. Köymena ter pozdravljal

Turški parlament pozdravlja Jugoslavijo

Poslanec g. Köymeni je poročal o obisku turških parlamentarcev v Jugoslaviji

Ankara, 15. februarja. Agencija Anatolia poroča, da je predsednik turške parlamentarne delegacije, ki je bila pred kratkim v Jugoslaviji, Hulusi Köymeni v veliki narodni skupščini izjavil, da so uživali turški parlamentarci v Jugoslaviji iskreno gostoljubje. »Med bitvanjem v Jugoslaviji,« je dejal Köymeni, »smo obiskali vse jugoslovanske republike, razen Crne gore, in povsod so nam posvečali posebno pozornost. Na predstavah v gledališčih so gledalci pozdravljali zastopnike turškega naroda. Tudi ko smo se udeležili sej skupščin Bosne in Hercegovine ter Srbije, so nas poslanci navdušeno pozdravljali. Predsednik republike maršal Tito nas je sprejel ter nam izkazal veliko gostoljubje, s čimer je še jasneje izrazil iskreno prijateljstvo med Jugoslavijo in Turčijo.«

Köymeni je izrazil prepričanje, da bo sodelovanje med Turčijo, Grčijo in Jugoslavijo prispevalo za utrditev miru na Balkanu in na vsem svetu. Ves parlament se je zelo zanimal za poročilo poslanca g. Köymena ter pozdravljal

Jugoslavijo in prijateljstvo njo.

Jugoslovanska vojaška delegacija v Ankari

Ankara, 15. febr. (Tanjug) Včeraj je prispela iz Beograda jugoslovanska vojaška delegacija pod vodstvom generalnega podpolkovnika Ljuba Vučkoviča. Na letališču je sprejel delegacijo poveljnik ankarke garnizije v spremstvu višjih oficirjev. Prišli so tudi jugoslovanski veleposlanik v Turčiji, vojaški ataše, člani jugoslovanske gospodarske delegacije, ki se mudi v Ankari, ter grški vojaški ataše. Delegacija se bo 16. t. m. udeležila razgovorov v Ankari, ki bodo nadaljevanje že začelih razgovorov.

Snežni viharji v vzhodni Angliji

London, 15. febr. Snežni viharji so povzročili, da je bilo včeraj v vzhodni Angliji 35 važnejših cest zaprtih za promet. Zaradi tega so otežočena popravljajna dela na naspilih obmorske obale. Zaenkrat pa novih poplav ne pričakujejo.

Volilno pastirsko pismo v Avstriji

Odgovor socialistov v na pastirsko pismo, ki so ga avstrijski škofje pripravili za volitve

Dunaj, 15. febr. Kakor pri prejšnjih, tako so avstrijski škofje tudi za volitve, ki bodo v medeljo, pripravili posebno pastirsko pismo. Na volilnem zborovanju v Salzburgu se je bivši pravosodni minister in socialistični državni poslanec dr. Tschadek dotaknil tega pastirskega pisma ter med drugim dejal:

»Avstrijski škofje so čutili potrebo, da so v posebnem pastirskem pismu pozvali katoličane, naj gredo na volitve in naj se pri glasovanju zavedajo svoje odgovornosti pred bogom. Škofje so nedvomno upravičeni, da zavzamejo do volitev svoje stališče, isto stališče pa imamo tudi mi glede pastirskega pisma. Če škofje poudarjajo, da se morajo katoličani odločiti le za tak volilni program, ki temelji na priznanju krščanskih načel in ki se zavzema za socialno pravičnost, tedaj lahko rečemo, da volilni program socialistov ni v nasprotju s tem pozivom.

Socialisti smo absolutno za svobodo vere in vesti. V naših vrstah je prostora za vsakega katoličana.

Kulturnopolitična vprašanja je mogoče reševati v Avstriji le na demokratičen način. Niti v vprašanju zakonskega prava niti v vprašanju šolske zakonodaje ni socialisti nikdar vodili takšne politike, ki bi katoliškemu prebivalstvu jemala možnost za sklepanje katoliških zakonov in za katoliško vzgojo otrok.«

Ob koncu svojega govora je dr. Tschadek izrazil upanje, da vsi škofje niso imeli namena delati propagande za neko določeno politično stranko, kajti tak namen bi bil v največjem nasprotju z dolžnostjo njihovega poklica.

Koroške, ki bi mu obrazložila želje Slovencev ter orisala njihov položaj. Ko je ponovno izrazila to željo, je Prosvetna zveza zahtevala izvajanje uredbe o dvojezičnem pouku ter ustanovitev srednje in kmetijske šole, kjer bi se lahko vzgajala slovenska mladina v materinem jeziku. Slovenska prosvetna zveza je zahtevala od ministra za prosveto, da stori resne ukrepe proti povzročiteljem in nosilec neodgovorne protislovenske gonje.

Kratenje pravic Slovincem na Koroškem

Dunaj, 15. febr. (Tanjug). Slovenska prosvetna zveza v Avstriji je poslala avstrijskemu ministru za prosveto pismo proti zlorabi volilne kampanje na Koroškem za propagando proti dvojezičnemu pouku. V pismu sporoča, da je šovinistična gonja proti pravici Slovencev zbudila veliko ogorčenje med Slovenci na Koroškem. Prosvetna zveza je že svojčas poslala ministra, da bi sprejel delegacijo slovenskega prebivalstva

O občnih zbiorih mariborskih sindikalnih podružnic

Člani so skrbno ocenjevali delo delavskih svetov

Zadnje tedne je bilo opaziti poživljeno delo med člani sindikata v mariborskih delovnih kolektivih in ustanovah. Čez 28.000 organiziranih delavcev, delavk in naučencev se je pripravljalo na občne zbere svojih sindikalnih podružnic, ki so večidel že izvedeni. Izvolili so tudi nova vodstva svojih odborov in si na podlagi izkušenj v minulemu letu pripravili programe za bodoče delo.

Splošna ocena občnih zborov kaže na to, da so se sindikalne podružnice pripravile na svoj letni obračun dela mnogo bolj vestno kot prejšnja leta. To potrjujejo dve bistveni značilnosti letošnjih občnih zborov — objektivna poročila o delu organizacije, ki so jih razen redkih izjem pripravile vse podružnice, ter aktivna udeležba članov v razpravi in konstruktivna kritika pomanjklivosti. Občni zbori v največjih mariborskih kolektivih — Mariborski tekstilni tovarni, Predilnici in tkalnici, v Tovarni avtomobilov pa tudi v Mariborski industriji papirja in v nekaterih manjših podružnicah, so posebej opozorili na rast in osamosvojitve sindikalnih organizacij in na vpliv vse večje demokratizacije, ki je prinesla delavskemu razredu širša podelila pa tudi dolžnosti.

V pripravah na občni zbor je treba posebej pohvaliti podružnice v Mariborski tekstilni tovarni, v Predilnici in tkalnici, v Tovarni avtomobilov in v nekaterih manjših podružnicah, ki so svoje organizacije, s pomočjo katerih se uspešno borijo proti vsemu, kar bi oviralo njihovo neposredno sodelovanje pri graditvi socializma.

Za občni zbor sindikalne organizacije Tovarne avtomobilov je značilna plodna razprava po poročilu, ki je podelilo verno sliko organizacije, njeno delo in stališče ob raznih važnejših dogodkih v kolektivu, kakor tudi sodelovanje podružnice pri gospodarnem upravljanju. Edini med kovinarji, je tudi nadzorni odbor te podružnice podal kritični pregled celotnega dela sindikalne organizacije in se ni omejil le na številne podatke. Med važnimi sklepi, ki so bili sprejeti na podlagi razprav, je sklep, da mora upravni odbor delavskega sveta spremeniti način svojega dela. Pokazalo se je namreč, da je upravni odbor nekako »upravljaj« z delavskim svetom, s sindikatom pa je nasploh premalo sodeloval. Sklenili so tudi, da bodo poskrbeli za boljše sodelovanje kovinarskih podružnic na Tezmem.

V podružnici kovinarjev tovarne »Franc Leskošek« razprava ni potekala tako sproščeno, kar je še posebej povzročila časovna stiska. Zbor je bil namreč sklican ob času smučarskih tekov. Tako ni prišlo do razčiščenja zaostrenih odnosov med delavci in nameščenci, ki v tem kolektivu že dlje časa traja boj za odnosa je bila tudi izredno slaba udeležba vodilnega kadra (inženirjev). Razprava se je omejila predvsem na manj važna vprašanja in je šla mimo problemov, ki živo zadevajo kolektiv, kot na primer problem tehnične zaštite dela in naraščajočih nesreč pri delu. Teža vprašanja so se naučile tega dela v Sloveniji in na Hrvaškem. To so večinoma vojne sirote iz

šanja so se nasploh vse podružnice letne lotile z vse premajhno odgovornostjo — ne le zaradi tega, ker povzročajo nesreče pri delu ogromno škodo skupnosti, temveč tudi zato, ker je skrb za delovnega človeka še vedno ena osnovnih nalog sindikata.

Občni zbori v podružnicah tek-

Seminarji za kmetijske strokovnjake

Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov Slovenije bo priredilo v kratkem strokovne seminarje za mlajše kmetijske kadre, na katerih bodo obravnavali najbolj pomembna teoretična in praktična vprašanja. Od 19. do 21. februarja bo na posestvu kmetijskega zavoda v Ponovičah pri Litiji živinorejski seminar. Obravnavali bodo predvsem vprašanje, kako naj bi povečali in izboljšali pridelke krme in kako naj bi uvedli v živinoreji rentabilnostni račun. Razpravljali bodo tudi o delu živinorejskih odsekov pri kmetijskih združenjih, o osnovah 10-letnega načrta za pospešitev slovenske živinoreje.

Poljedelci pa bodo v dneh od 19. do 21. februarja razpravljali o poljedelstvu in o mehanizaciji kmetijstva. Ta seminar bo v Ljubljani v prostorih Agronomske fakultete. Na njem bodo proučili pravilno obdelavo zemlje, rentabilnost gojenja, semensko službo, selekcijo in poskusništvo, pridelavo krompirja in krmskih rasilin. V delavnicah »Agroservis« v Ljubljani pa se bodo seznanili z vsemi novimi vrstami kmetijskih strojev, ki jih sedaj uporablja naše kmetijstvo. Pridobljeno znanje bodo udeleženci seminarja lahko prenesli na ostale zadrugnike, ki s takšnimi stroji upravljajo. Precej podudarka bodo dali tudi pravilnemu izkoriščanju strojnega parka.

O tem, kako bo treba v bodoče obnavljati obstoječe pasade in kako naj bi urejevali nove plantaže sadovnjake, bodo razpravljali na sadjarsko-vinogradniškem seminarju, ki bo od 23. do 25. februarja v prostorih Srednje kmetijske šole v Mariboru. Podrobno bodo obravnavali med drugim tudi uporabo kemičnih in zaščitnih sredstev v sodobnem sadjarstvu in v vinogradništvu.

Snov, ki naj bi se na tečajih obravnavala, so v glavnem predlagale podružnice Društva kmetijskih inženirjev in tehnikov. Vsa prečeta kmetijska

stilcev — predvsem v Mariborski tekstilni tovarni in v Predilnici in tkalnici so poleg dobrih strani — izčrpnega poročila, tehnične izvedbe in udeležbe — pokazali temeljito pomanjkljivost —, da so v razpravi vse premalo sodelovale žene, ki predstavljajo večino članstva. Specifično ženskih vprašanj so se izognili tudi v drugih kolektivih, kjer je zaposlenih večje število žena. Tako so v

ki so zaposleni v okrajnih združenjih zvezah, v ljudskih odborih, združenjih in na državnih kmetijskih obratih.

V soboto 21. februarja ob 15. uri pa bo v Ljubljani v prostorih Agronomske fakultete občni zbor Društva kmetijskih inženirjev in tehnikov Slovenije.

Za več kot 100 milijonov raznih izdelkov iz Slovenije za Turčijo

Kakor kažejo poročila, ki prihajajo iz Turčije, kamor je pred kratkim odpotovalo večje število zastopnikov naših izvoznih podjetij, napredujejo razgovori zelo ugodno, saj je doslej samo izvozno podjetje »Slovenija - Impex« sklenilo pogodbe za prodajo raznih kovinskih in kemičnih izdelkov ter papirja v vrednosti več kot 105 milijonov dinarjev. Kakor je znano, domače podjetje »Slovenija - Impex« kot agentura zastopa večje število slovenskih industrijskih podjetij, ki sama zaradi pravilne ne nastopajo s svojimi lastnimi trgovskimi zastopniki v inozemstvu, temveč skušajo vse svoje sile usmeriti prav na čim večje dvigovanje kakovosti izdelkov, kulturno poslovanje in primerno embalažo, ki je marsikdaj na svetovnem trgu odločilna. Med kovinskimi proizvodi je bilo že doslej prodanih 12.000 kosov iz tovarne v Trzinu, 80 ton krampov in 20.000 vil iz tovarne v Zrečah, Muti in Rušah, 20 ton raznih kladiv iz istih podjetij, 10 ton raznega poljedelskega orodja, 200 ton verig in 90 ton pluznih lemežev, ki jih proizvajajo kolektivni tovarni »Veriga« v Lescah, kakor tudi 1000 ton žebeljev iz jeseniške železarnice. Kaže pa, da bodo sklenjene še nadaljnje pogodbe. Verjetno bodo sklenjene pogodbe še za dobavo 600 ton žebeljev, 20.000 kosov, 20.000 vil, 100 ton krampov, 40 ton kladiv, 30 ton poljedelskega orodja in 170 ton drugih kovinskih

izdelkov iz Slovenije. Za papir vlada v Turčiji zelo veliko povpraševanje. »Slovenija - Impex« je doslej sklenila že pogodbe za dobavo 200 ton papirja iz naših tovarn v Vevčah, Goričanah, Ceršaku, Količevem in Radečah, razen tega pa še za 240 ton litopona ter večje količine minija in cinkovega belila iz celjske cinkarne in kemične tovarne. Tovarna kleja iz Ljubljane je po istem posredovanju prodala za 2 milijona dinarjev kleja. Kakor poročajo naši trgovski zastopniki, bi lahko prodali še večje količine raznih proizvodov, če bi izvozna agentura razpolagala z ustreznimi izdelki industrije, žal pa nekatera podjetja v Sloveniji še vedno niso dovolj razumela vloge, ki jo taka agentura lahko prav v socialističnem gospodarstvu opravlja. V nekaterih tovarnah se zaradi sklenjenih izvoznih pogodb odpirajo tudi možnosti za obnovitev nekaterih trenutno stojih obratov, n. pr. v tovarni papirja v Količevem.

Čelje in okolica za poplavljenice na Nizozemskem

Čelje, 15. febr. Včeraj je bil pri okrajnem odboru OF za celjsko okolico ustanovljen odbor za pomoč poplavljenic na Nizozemskem. Ze prvi dan svojega poslovanja je odbor zbral 950.000 din. Poleg drugih so prispevali Cementarna v Štorah 500.000 din, OLO za celjsko okolico 200 tisoč dinarjev in okrajna združena zveza 100.000 din.

Prva tovarna mlečne kisline v naši državi

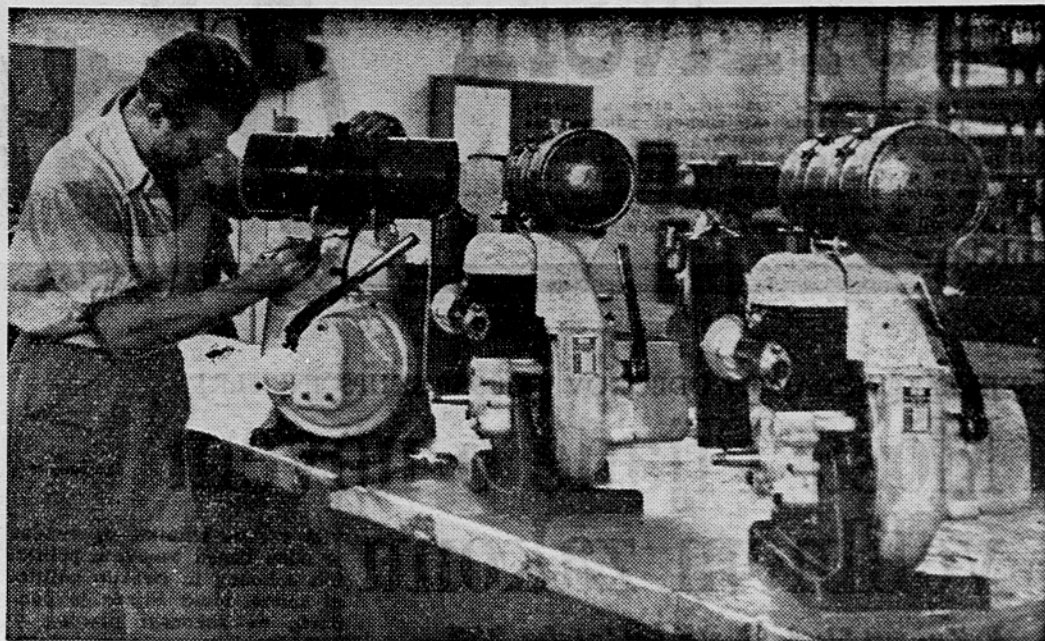
Zagreb, 15. febr. Včeraj so odprli v Zagrebu novo tovarno mlečne kisline, prvo take vrste v naši državi. Ta tovarna je bila zgrajena s skupnim delom Društva strokovnjakov tehnične fakultete, Zavoda za pospeševanje živilske industrije in tovarne »Marjan Badel«. S to tovarno so odprte perspektive za zgraditev večje tovarne, ki bo lahko krila vse potrebe po mlečni kislini v naši državi, ki znašajo nekaj nad 100.000 ton na leto. Mlečno kislinu uporabljajo pri izdelavi usnja, plastičnih mas, proizvodov živilske industrije in za potrebe tekstilne industrije. Zanimivo je, da so s pomočjo strokovnjakov uvedli nov mikrobiološki proces s fermentacijo, ki traja pri nas samo 24 ur, medtem ko potrebujejo v tujini za izdelavo mlečne kisline več dni.

Burja v Severnem Primorju

Reka, 15. febr. Skoraj vse kraje v Istri in Hrvaškem Primorju je davi zajela močna burja. V nekaterih krajih je potrgala električne in telefonske žice. Med Sočo in Reko je prergana električna napeljava visoke napetosti. Zaradi močne burje v Severnem Primorju so ladje potniške obalne pločve prenehale s plovbo in se zasidrale v najbližjih pristaniščih. Potniška tovarna ladja »Pelješac« se je zatekla v zaklon pri otoku Krku, parnik »Sinj« pa v pristanišče Pulj.

Pomoč Zveze sindikatov Slovenije začasno nezaposlenim

V soboto je bila v Ljubljani seja sekretariata glavnega odbora sindikatov Slovenije, na kateri so sklenili dati posebno pomoč začasno nezaposlenim v višini 1 milijon 500.000 din. Pomoč bodo razdeljevali okrajni sindikalni sveti in ne sme biti večja kakor 3000 din na osebo. Dajali jo bodo samo najpotrebnejšim. Sekretariat je prav tako sklenil, da morajo vse sindikalne organizacije skrbeti za začasno nezaposlene.

Montaža bencinskih motorjev v končni fazi

Priprave za proizvodnjo motornih koles

Tovarna motornih koles v Zagrebu je že v toliki meri izpopolnila proizvodnjo malih bencinskih motorjev za jakostjo 7 HP, da sedaj vsak mesec izdelava sto takih motorjev. Ta univerzalni motor ki potroši 2 litra bencina na uro je primeren za kmetijstvo, gradbeništvo, za majhno industrijo in zadrugne delavnice. Poleg tega je primeren tudi za majhne traktorje in druge kmetijske stroje. Tovarna bo letos začela izdelovati še manjše in ekonomičnejše motorje, ki bodo trošili vsega en liter bencina na uro. Ti motorji bodo služili za pogon manjših kmetijskih strojev, pa tudi strojev v kmetijstvu in obrtništvu. Letos bo začela tovarna tudi serijsko proizvajati gasilne brizgalne z zmogljivostjo 400 litrov vode v minuti na 20 m višine.

Mariborska tovarna kmetijskih strojev bo letos izdelala veliko število majhnih škroplilnic za zatiranje sadnih škodljivcev, ki bodo opremljene s termi motorji.

S to proizvodnjo je tovarna motornih koles tudi izvršila vse potrebne priprave za proizvodnjo motornih koles 350 in 500 cm. Prototipe in dokumentacije dokončujejo. Letos bodo že začeli s proizvodnjo posameznih delov, prihodnje leto pa bodo ljudje lahko kupovali domača motorna kolesa.

Pred skupščino republiške Trgovinske zbornice

V sredo, dne 18. februarja t. l. bo prava redna skupščina naše Trgovinske zbornice. Na njej bo Zbornica položila obračun o svojem delu za prvo obdobje svojega poslovanja, tj. od svoje ustanovitve, ki je bila v avgustu 1952. Prvazpravnjaki za Zbornico že položila svoj obračun, saj je izdala poročilo o svojem delu v posebni knjižici, ko jo je razposlala vsem svojim članom, pa tudi številnim drugim interesentom. Prav na ta način imajo člani priliko, da do dobrega poučijo to poročilo, ki je zelo obširno, saj šteje kar 72 strani. Pravočasna dostava poročila pa tudi omogoča, da lahko takoj začne z debato. Na ta način bo skupščina znatno razbremenjena in se bo lahko posvetila temeljitemu razpravljanju o delu Zbornice, zlasti pa še o gospodarskih vprašanjih, ki se tičejo članov in ki jih le-ti razmotriva-

jo na raznih odborih Zbornice. Iz poročila je razvidno, da je bilo delo Zbornice zelo obširno in mnogostransko. Prav to pa dokazuje, da se je Zbornica kot taka v razmeroma kratkem času svojega obstoja — v nekaj mesecih — dobro uveljavila kot prostovoljna družbena ustanova. V njej je danes včlanjenih 94 trgovskih in uslužnostnih podjetij, 85 industrijskih podjetij ter 22 mestnih in okrajnih trgovinskih zbornic.

člane same. To dokazuje najlepše dejstvo, da sodeluje danes pri zborničnem delu — razen zborničnega aparata — nad 150 ljudi, ki so bili izvoljeni iz vrst samega članstva.

Zelimo in pričakujemo, da bo prva redna skupščina naše Zbornice uspešna. Skupščina naj tudi začrta smer vsemu nadaljnjemu delu Zbornice pri čemer naj služi izdano poročilo, ki je v bistvu registracija njenega dosedanjega dela, kot dobrodošel pripomoček.

Mednarodna železniška konferenca v Zagrebu

Beograd, 15. febr. V Zagrebu bo 23. t. m. ob navzočnosti zastopnikov železniških uprav Jugoslavije, Italije in STO mednarodna železniška konferenca, na kateri bodo proučili vprašanje ureditve potniškega prometa.

Dnevne vesti

KOLENDAR
Ponedeljek, 16. februarja: Danilo, Julijan Dobrana.
Torek, 17. februarja: Pust, Donat, Bratomini.

SPOMINSKI DNEVI
16. II. 1852. — Rojen v Lučinih na Gorenjskem ljudski slikar Matija Brezina.
16. II. 1862. — Velike slovensosti v Celju kjer so ustanovili slovensko čitalnico.
16. II. 1943. — Izjava osnovnih političnih skupin v OF.
16. II. 1945. — Partizanska vojska v Slovenskem Primorju je prizadela okupatorju huđe izgube, ko je napadla v treh kolonah položaje XVII. brigade na Vojškem in v okolici.

PEVSKI ZBOR Glasbene Matice ima izjemoma vajo drevi ob pol osmih nastopu v torek (Gosposka ulica). Svez in mladost, obraz ti da uporaba »Teint Ball« kozmetične maske. Dobi se v drogeriji in parfumeriji. 798-n

GLEDALIŠČE

DRAMA
Ponedeljek, 16. febr. ob 20: Müller: »Smrt trgovskega potnika«, Premiera, Izven.
Torek, 17. febr.: Zaprti.
Sreda, 18. febr. ob 20: Müller: »Smrt trgovskega potnika«. — Abonma red A.
Četrtek, 19. febr. ob 20: Müller: »Smrt trgovskega potnika«. Abonma red C.
Petek, 20. febr.: Zaprti.
Sobota, 21. febr. ob 20: Križič: »V agoniji«. Abonma red D.
Nedelja, 22. febr. ob 15: Goša: »Snežuljica«. Izven in za podružnice.
ob 20: Gogoi: »Revizor«. Izven in za podružnice.
S premiero Millerjeve drame »Smrt trgovskega potnika« v ponedeljek, dne 16. t. m. začne nastopati Drama SNG spet v svoji hiši v Gradščini, na kar opozarjamo vse abonente in obiskovalce. Prodaja vstopnic bo od nedelje dalje v operni blagajni ter pol ure pred pričetkom v Drami.

OPERA

Ponedeljek, 16. febr.: Zaprti.
Torek, 17. febr. ob 20: Verdi: »Falstaff«. Gostovanje Milana Pihlerja, člana reške Operne. Zaključna predstava za sindikat Univerze in TVS.
Sreda, 18. febr. ob 20: Lhotka-Milčar: »Vrag na vasi«. Abonma red G.
Četrtek, 19. febr. ob 15: Bizet: »Carmen«. Zaključena predstava za sindikat Gostinstva.
ob 20: Križič: »V agoniji«. (Mira Danilova) Abonma red H. — (Dramska predstava).
Petek, 20. febr. ob 16:30: Lhotka-Milčar: »Vrag na vasi«. Zaključena predstava za ljubljansko garnizijo.

MESTNO GLEDALIŠČE

Ljubljana Gledališka pasaža
Torek, 17. febr. ob 20: K. Kršini: »Draga Ruth«. Izven.
Sreda, 18. febr. ob 20: Roussin: »Otroci pribejajo«. Abonma red Sreda. — Vstopnice so tudi v prodaji.

č. 20-4 (Dram) »SSu7« mm
Četrtek 19. febr. ob 20: E. Kristian: »Gospodar«. Abonma red Četrtek.
— Vstopnice so tudi v prodaji.

Petek, 20. febr. ob 21: J. Anouilh: Popotnik brez prtljage. Abonma TSS II. Vstopnice so tudi v prodaji.
Sobota, 21. febr. ob 20: C. A. P. G. »Srečni dnevi«. Izven.
Nedelja, 22. febr. ob 15: D. Gervais: »Karlova Reška«. Izven.
ob 20: N. Kutsna: »Draga Ruth«. Izven.

KONCERTI

Danes ob 20.15 v Filharmoniji VI. izredni koncert. Gostujeta Dimitrij Zebre in pianist Freddy Došek.
Vodilni švicarski pianist Paul Baumgartner igra jutri ob 20.15 v Filharmoniji Beethovenovo »Waldscenovno« sonato ter sonati Schumannova in Brahmsa. Vstopnice so še na razpoložbo v Koncertni pisalnici. 1054-n

OPORVESTILA

OPORVESTILO VSEM DP DRUŠTVOV SVOBODA!
Vsem Svobodam naznanjamo, da so izkaznice te namizne in da se lahko dvignejo v prostorih Zveze Svobod, Miklošičeva 22 vsak dan, razen ob nedeljah in 9. do 12. ure.
Odbor Svobod morejo dvigniti potniške izkaznice po kateremkoli tovarniku, ki pride službeno pooblaščen. Ta pot je najhitrejša in najcenejša.

RADIO

SPORED ZA PONEDELJEK
Poročila ob 5.45, 6.30, 12.30, 15.00, 17.00 in 22.00. — 5.30-7.30 Dobro jutro dragi poslušalci. — 12.00 Lohka glasba; 12.45 Pester spored narodnih pesmi; 13.30 Slovenski pregledi; 15.10 Pesni Risa Savna poje Dračvica Sadnikova, pri klavirju Ciril Cvetko (prenos iz Maribora); 15.30 Solska ura za nižjo stopnjo — Zgodbe za zgodbo; 16.00 Iz operneke sveta; 17.45 57. letnica tečaja francoskega jezika; po katerem orkestralni skladbi; 18.30 Jezikovni pogovori; 18.40 Umetne in narodne pesmi poje KUD »Svoboda« — Laško p. v. Jurja Gorčiča; 19.00 Rediški dnevnik in objave; 19.40 Igra Ljubljanski pesniški seksket; 20.00 Okno v svet; 20.10 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije, dirigent Demetrij Zebre, solist Freddy Došek (prenos iz velike Unionske dvorane v Ljubljani).

UMRLI

Doropela je v 89. letu starosti najina ljuba, dobra mama in siera mama MARIETA SPRINGER roj. Režek, bivša trgovka. Na njeni poslednji poti jo spremljajo iz hiše žaložni; Glavni trg 32 v torek, dne 17. februarja 1953 ob 16. uri na novo-mestno pokopališče. Zaljubljeni Oblok Krstina, hčerka in Oblok Blaz, vnuk. Novo mesto, Ljubljana, dne 15. februarja 1953.

UMRI je naš ljubiti LEOPOLD STRMOLE, posestnik na Bregu ob Temenici. Pogreb bo v torek, 17. februarja 1953 ob 10. uri na pokopališču v Veliki cesti. Zaljubljeni otroci: Umrla je TEREZIJA VOLČAN-SEK, sprovednica ECZ. Pogreb bo dne 17. t. m. ob 16. uri iz Kristoforjevske večice. Kolektivni sindikalni podružnice ECZ.

KINO

Kino »UNION«: premiera angleškega filma »Za Kylove ni prostora«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20.
Kino »KOMUNA«: angl. film: »Pekel je razprodan«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20.
Kino »SLOGA«: italijanski film: »Sanjala sem o raj«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. — Prodaja vstopnic v vseh treh kinematografih od 10 do 11 ter od 15 dalje.
Kino »TRIGLAV«: angleški film: »Carobna temnica«. Tednik. Predstave ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 17 dalje.
Kino »SISKA«: ameriški film: »Gentleman Jim«. Tednik. — Predstave ob 16, 18 in 20. — Prodaja vstopnic od 15 dalje.
Kino LITOSTROJ: angl. film: »Humoreska«. Predstava ob 19.30. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave.
Sreda, 18. februarja: DOM LJUDSKE MILICE: nemški film: »7 let nesreče« s Hans Moserjem. Predstavi ob 17.30 in 20. uri. Prodaja vstopnic od 16.30 dalje pri dnevnih blagajni. Zadržnikrat.
Celje »UNION«: ameriški film: »Velika reka«.
Celje »DOM«: francoski film: »Prekleti«.
Jesenice »RADIO«: avstrijski filmi »Dvorni svetnik Geiger«. KAMNIK: angleški barvni filmi »Smoky«.
VEVČE: angleški barvni film: »Ne bo brez jastrebov«.
Kranj: Kino STORŽIČ: franc. glasbeni film: »Komedija v Monto Carlos«. Predstave ob 16, 18 in 20.

VREME

VREMENSKO POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE UPRAVE
Stanje dne 15. febr. 1953:
Od Azorov do Urala je zgradil most visokega zračnega pritiska, zaradi česar se dotok hladnega zraka iz vzhodne Evrope še nadaljuje, kar povzroča pri nas manjše snežne padavine ter burjo v Primorju. V Sloveniji je bilo danes oblačno vreme z rahlimi snežnimi padavinami ter namizno temperaturo — 6°C na Jezerskem.
V Ljubljani je znašal danes ob 7. uri zjutraj zračni pritisk 734.2 mm, temperatura zraka —1.30°C, relativna vlažnost 81%, vidljivost 6 km, nebo oblačno. Napoved za ponedeljek, 16. febr. 1953:
Oblačno vreme z manjšimi snežnimi padavinami. Temperatura brez bistvene spremembe.

Izredna priložnost za naše kmetijstvo

Odlično gnojilo — saturacijsko apno iz tovarne sadlorkarja v Vrbsu
V petek je bil v Ljubljani tov. Jugovac, komercialni direktor tovarne sadlorkarja v Vrbsu v Bački. — Ponedeljki je Glavni zadrugi zvezi LR Slovenije brezplačno saturaacijski mulj, odlično gnojilo, ki vsebuje poleg apna tudi fosforno kislino v precejšnji množini tako da ima glede na vsebino fosfora 15 ton sat. mulja isto vrednost kakor 1000 kg 16-odstotnega superfosfata (tržna cena superfosfata je 9 din za kg). Torej je vrednost same fosforne kisline v tem gnojilu 90% d.n. Vse ostalo, t. j. apno in nekaj kalcija ter dušika, ni računano. To je predvsem znamenje, ki je dalo na zemlji, na kateri se čuti pomanjkanje apna, že dostojne uspehe na vseh pravih površinah, posebno pa na travnikih.

Tovarna daje to gnojilo brezplačno računala in strošek naklada danih v vagon, samo 500 din za 15 ton. Tovarna bo izposlovala tudi 50-odstotno znižanje prevozne tarife. Prevoz iz Vrbsa do Pragerskega bo stal okrog 5000 din. do Ljubljane 6200 din za 15 ton. Popust pa lahko izposluje le, če bo dovolil naročil katera sprejemna Glavna združena zveza, Ljubljana na Miklošičeva cesta 6.
Prepričani smo, da bodo naše kmetijske zadruge in kmetijska posestva izkoristila lepo priložnost in Ljubljani pripravila svoja naročila v tovarni z označbo razkladalne poštnice, seveda pod pogojem, da bo prevoz ob 50% znižani tarifi.
Za hektar kisle zemlje je potrebno okrog 10 ton sat. mulja, za travnike pa 5 ton. Učinkovni 6 do 10 ton Na delu se ne kvarji, troši se ob vsakem času.

O hidroelektrarnah na Dravi in njihovih osnutkih

FORMOZA ALI TAJVAN

Medtem ko smo zadnja leta mnogo pisali o graditvah naših hidroelektrarn, smo se dokaj poredko spomnili na projektante, ki prav tako in še bolj pomagajo graditi te važne objekte našega gospodarstva, saj leto za letom rišejo zahtevne načrte. Tudi o projektantih dravskih elektrarn je bilo le malo slišati, čeprav so opravili v letih po osvoboditvi mnogo velikih in pomembnih nalog. Projektantska skupina »Drava« je bila ustanovljena kmalu po osvoboditvi na Mariborskem otoku z nalogo, da nadaljuje in dokonča projekt elektrarne Mariborski otok. Tretje leto po osvoboditvi je začela skupina projektirati hidroelektrarno Vuzenica, 1951. leta pa elektrarno Vuhred. Letos so začeli delati na osnutkih novih dravskih elektrarn pod Mariborom, in sicer elektrarn Maribor—Melje, Duplex in Hajdoše nad Ptujem. Elektrarna Melje bo pomembna predvsem za Maribor in razvoj urbanističnega oblikovanja mesta. Po dograditvi te elektrarne bo Drava zajezena tudi na področju mesta. Vendar bo z zajezitvijo prizadetih le malo hiš tik ob Dravi, še nadalje pa bo lahko spominjal na davno preteklost tudi zgodovinski Vodni stolp. Meljska elektrarna bo imela sorazmerno majhen padec — največ 8 m, medtem ko ima hidrocentrala Mariborski otok 14,70 m padca. Elektrarni Duplex in Hajdoše bosta energetskega pomembnejši, saj po zmogljivosti ne bosta zaostajali za elektrarnami, kakor je Mariborski otok.

Skupina »Drava« je ob decentralizaciji elektro - gospodarske službe prešla k »Elektroprojektni Ljubljana, kot samostojna skupina za projektiranje elektrarn na Dravi s sedežem v Mariboru. Obiskali smo vodjo te projektantske skupine tov. inž. Antona Stergarška, ki je ustregel naši prošnji in nam odgovoril na nekaj vprašanj o delu skupine, vodnem bogastvu reke Drave in dravskih elektrarnah.

»Na Dravi so začeli graditi novo elektrarno Vuhred. Zakaj zopet elektrarna na Dravi?«

»Reka Drava je zelo primerna za pridobivanje vodne sile, čeprav bo treba pri izkoriščanju reke pod Mariborom upoštevati tudi plovbo in poljedelstvo. Za energetske izkoriščanje jo uporabljajo predvsem zadostne količine vode, saj znaša povprečna letna voda v Vuhredu 310 m³ na sekundo. To je velika vodna količina. V enem letu teče po Dravi približno 10 milijard kubičnih metrov ali 10 milijard litrov vode. Prednost Drave je tudi porazdelitev vode na letne čase. Drava dobiva večji del vode z visokih alpskih področjih, kjer se pozimi voda zadržuje kot sneg in led, ki se taja tja do julija. Zaradi te posebnosti ima Drava veliko vode tudi še v zgodnjem poletju, ko je voda v ostalih naših rekah že davno upadla. Za proizvodnjo električne sile bi bila najprimernejša reka s stalno vodno količino v vseh letnih časih. Temu se Drava od vseh naših rek najbolj približuje. Manjka ji vode samo pozimi, medtem ko ostalim našim rekam primanjkuje voda pozimi in poleti. Tosi tudi razlogi ki Dravo posebno usposabljajo za pridobivanje električne sile.«

»Kako velika je sila, ki jo Drava more dati in kako daleč je Drava že izkoriščena?«

»Drava med Mariborom in državno mejo nad Dravogradom bi nam dala pri popolni izgradnji elektrarn na leto povprečno eno milijardo 700 milijonov kWh (kilovatnih ur). Vrednost te proizvodnje bi znašala še pri ceni 3 din za kilovatno uro nad 5 milijard din. Proizvodnja električne sile v obstoječih elektrarnah Mariborski otok, Fala, Dravograd in Vuzenici, ki bo šla letos v pogon, bo znašala po popolni opremitvi navedenih elektrarn s

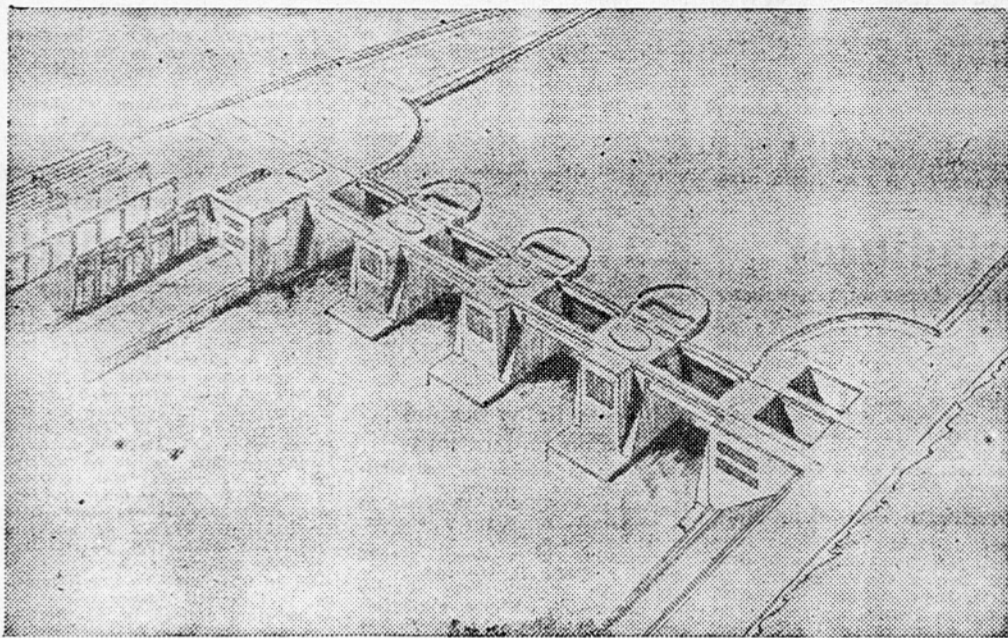
stroji 960 milijonov ali 57% dosegljive energije. Ko bo končana gradnja na še neizkoriščenem delu Drave med Falo in Vuzenico, bo Drava nad Mariborom 100-odstotno izkoriščana. Na tem delu Drave sta predvideni samo še 2 elektrarni, in sicer Vuhred in Ožbalt. Ti dve elektrarni bosta imeli vsaka po 17,40 m padca in bosta izrabili vsaka do 450 kub. metrov vode na sekundo. V vsaki teh elektrarn bo znašala moč strojev po 60 MW (megawatov), povprečna letna proizvodnja pa po 370 milijonov kWh. To bosta naši dve največji dravski elektrarni. Tako bo elektrarna Vuhred dajala 22 odstotkov proizvodnje dravskih elektrarn nad Mariborom.

Za gradnjo elektrarn so ugodni pogoji tudi na Dravi pod Mari-

Tako je bilo mogoče v razmeroma kratkem času enega leta izdelati investicijski program in idejni projekt za novo elektrarno Vuhred, ki ga je decembra lanskega leta pregledala in potrdila revizijska komisija Gospodarskega sveta v Ljubljani. Glavno vprašanje pri idejnem projektu hidrocentrala Vuhred je bila izbira načina. Šlo je za to, ali naj se v Vuhredu postavijo turbine v tako zvane turbinske stebre, postavljene sredi rečne struge, med katerimi so predvidene odprtine za pretok odvečne vode (stebriški način, kakor je uporabljen na Mariborskem otoku, v Dravogradu in na Vuzenici), ali pa naj se strogo loči jez od strojnice, s tem da se vsi stroji postavijo v skupni strojnici poleg jezovne zgradbe (tako zvan klasični način,

Vuzenici prvič uporabljeni. V ostalem je treba pripomniti, da so se morale uporabiti v Vuzenici enake zapornice za pretočno poljo, kakor so na Mariborskem otoku. Ker konstrukcija zapornice bistveno vpliva na oblikovanje turbinskih strebrov, moramo reči, da smo imeli pri projektiranju Vuzenice vezane roke.

Drugače je bilo v Vuhredu. Tu smo se odločili za nov tip zapornice. Vsako pretočno polje bo imelo v zgornjem delu zapornico, ki se vrtili okoli vodoravne osi, tako umerovano zaklopno ali lečasto zapornico. V spodnjem delu bo tablasta zapornica, ki se dviga in spušča v vertikalni ravnini, med obema zapornicama pa bo polje zaprt z nepremičnim železobetonskim nosilec. Tako oprema

Taka bo hidrocentrala Vuhred

borom. Med Mariborom in hrvaško mejo je mogoče pod gospodarsko ugodnimi okoliščinami pridobiti nič manjše količine energije, kakor jo daje Drava med Mariborom in Dravogradom. Vsa slovenska Drava bi nam mogla dati okrog 3 in pol milijarde kWh na leto. V merilo naše celotne Drave bo torej po dograditvi Vuzenice izkoriščenih šele 27 odstotkov dosegljive dravske energije. Do popolnega izkoriščanja Drave je še dolga in naporna pot, toda dosežani uspehi pri izgradnji elektrarn na Dravi so zanesljiv porok, da za nas ne bo pretežka.«

»Kako ste projektirali elektrarno Vuhred, našo največjo elektrarno na Dravi?«

»Vuhred bo tudi v primeri z dosegljivo proizvodnjo celotne slovenske Drave še vedno zelo pomemben člen, saj bo znašala proizvodnjo te elektrarne 11 odstotkov celotne.

Predvideno je, da bo treba za kritje stalno naraščajočih potreb po električni sili v desetletju 1950—1960 povečati moč elektrarn (v zimskem času) od 130 na 300 MW, torej za 170 MW ali za 121 odstotkov. To veliko povečanje potrebe po električni sili, ki ne zaostaja za razvojem tehniki najbolj razvitih zahodnih držav, zahteva hitro izgradnjo največjih in najbolj gospodarskih elektrarn. Da so na Dravi gospodarsko najbolj ugodne možnosti za pridobivanje električne sile, smo povedali že poprej. K sreči pa je na Dravi tudi vse ostalo, kar služi za podlago projektiranju, tako razčiščeno, da smo lahko takoj začeli delati na projektu. Tako je razdelitev Drave na posamezne stopnje med Falo in Dravogradom določena po osnovnem projektu Drave iz leta 1947, opravljena pa so bila tudi geodetska predelala. Geološke razmere so na Dravi za gradnjo elektrarn izredno ugodne. Z vrtnanjem geoloških sond za hidroelektrarno Vuhred se je ta prednost Drave ponovno potrdila.

kakor je uporabljen pri elektrarni Fala). Odločitev je padla za stebriški način in tako bo elektrarna Vuhred po osnovni dispoziciji precej podobna ostalim novim dravskim elektrarnam. To se pravi, da bodo v rečni strugi trije turbinski stebri, na bregovih obrežne zgradbe, med temi objekti pa odprtine za pretok odvečne vode, imenovane pretočna polja, ki jih zapirajo premične zapornice. Z njimi je mogoče vzdrževati stalno različno vodnih gladin, to je padec, ki je potreben za izkoriščanje vode. Na odločitev je vplivalo tudi to, da je stebriški način v tem primeru nekoliko cenejši in da je mogoče začeti z obratovanjem 10 mesecev precej krajši klasičnem načinu.

»Ali so med novejšimi dravskimi elektrarnami, ki so zgrajene po stebriškem načinu, bistvene medsebojne razlike?«

»Med vsemi novimi dravskimi elektrarnami stebriškega načina so precejšnje razlike. Če primerjamo Mariborski otok z Vuzenico, lahko ugotovimo nekatere poenostavitve v korist Vuzenice. Tako ima Vuzenica samo en žerjav za montažo strojev in službo na jez u ter samo po 2 namesto po 3 mostove čez vsako pretočno polje. Žerjav lahko vlaga celotne zapornice za pretočno poljo, ki se jih sestavlja na bregu, kar omogoča skrajšanje časa za montažo.

Tudi desna obrežna zgradba v Vuzenici je znatno skromnejša kakor na Mariborskem otoku in ne sega noben njen del nad krov elektrarne. Zaradi tega se vuzeniška elektrarna lažje sklada z okolico, v katero je postavljena. Enostavnejša kot na Mariborskem otoku je v Vuzenici tudi električna ureditev. Vsak generator ima svoj transformator, ki je postavljen poleg generatorja v turbinskem stebri. Zvezo med transformatorji in razvodno postajo posredujejo 10-kilovatni oljni kablji, ki so bili pri nas v

pretočnih polj omogoča dve bistveni spremembi v oblikovanju turbinskega stebra. Ker zapornice pri visokih vodah ni treba izvlačiti v prostor nad zgornjo vodo, se turbinski stebri končuje že 90 cm nad višino zgornje vode, medtem ko sega v Mariboru in Vuzenici stebri do 8 m nad gladino zgornje vode. S tem pa so se turbinski stebri poenostavili in pocenili. Dalje smo lahko v reprimenem železobetonskem delu jez u projektirali hodnik, ki bo vezal vse tri strojnice in obratne prostore v obrežnih zgradbah na višini tal strojnice. Ta zveza pomeni za Mariborskim otokom in Vuzenico pomemben napredek. Pri montažnih delih, kakor tudi pozneje pri obratovanju elektrarn ljudem ne bo več treba hoditi iz enega turbinskega stebra v drugega po stopnišnih navzgor in navzdol, temveč po kratkih in udobnih poti, ki jo omogoča zvezni hodnik v višini tal strojnice.«

»Kako je z dobavo elektro-strojne opreme za novo elektrarno?«

»Kaplanove turbine z učinkom po 27800 konjskih sil bo dobavil »Litostroj« v Ljubljani, generatorji in transformatorji izdeluje »Rade Končar« v Zagrebu, zapornice in ostalo hidromehansko opremo ter žerjav elektrarne pa »Franc Leskošek« v Mariboru. Le del električnih aparatov v vrednosti do 15 odstotkov celotne elektro-strojne in hidromehanske opreme bo treba nabaviti v inozemstvu. Iz tega je razvidno, da smo se pri izdelavi opreme elektrarn že skoro v celoti osamosvojili.«

»Kakšne bodo količine glavnih gradbenih del pri gradnji nove elektrarne?«

»Pri gradnji glavnega objekta elektrarne bo treba izkopati 60 tisoč kubičkov mehkega materiala in 60.000 kubičkov skale. Izdelati bo treba 86.000 kubičkov raznih vrst betona in 70.000 m³ opažev za betoniranje. Uporabiti bo treba 2440 ton betonskega železa. Granitne kvadre bodo uporabljali

Me le za utrditev pretočnih polj, vendar jih bo treba 4700 kubičkov. Količine glavnih gradbenih del so same po sebi zelo velike, v primeri s količinami teh del na drugih že zgrajenih elektrarnah pa so razmeroma nizke.«

»Kakšne spremembe bo gradnja elektrarne Vuhred povzročila v Dravski dolini?«

»Nad jezom nove elektrarne Vuhred, ki bo stal dober kilometer od sedanjege postajališča Janžev vrh, bo Drava zajezena do elektrarne Vuzenica. Pri elektrarni Vuhred se bo voda dvignila za 17,40 m, v smeri proti Vuzenici pa se bo globina vode postopoma zmanjševala. Zaradi zajezitve bo treba preložiti železnico tik ob elektrarni na dolžini 1 km, vzdolž zajeznega območja pa bo treba zavarovati železniške nastipe. K elektrarni bo zaradi dovoza materiala in strojev na stavbišče nove elektrarne ter v zvezi z gradnjo močno povečane osebne prometa treba postaviti tudi sedanje postajališče Janžev vrh.

Preložiti bo treba 5 km republiške ceste Maribor—Dravograd v višjo lego, ker pride sedanja cesta deloma pod vodo. Zvišati bo treba cestni most čez Dravo v Vuhredu in prilagoditi novi višini mostu del okrajne ceste Radlje—Vuhred—Ribnica na Pohorju. Za uslužbence elektrarne bo zgrajeno na desnem bregu Drave v razdalji 1 km od nove elektrarne proti Radljam delavsko naselje s 40 stanovanji. Tudi za 24 starovanjskih hiš in hišic ter pripadajoča gospodarska poslopja, ki jih bo poplavila voda, bo treba zgraditi nadomestne zgradbe v višjih legah.«

»Naše bralce zanima tudi vaš delovni kolektiv. Ali bi mi lahko povedali tudi nekaj o njem?«

»Pri projektu elektrarne Vuhred je sodeloval celotni kolektiv naše skupine »Drava«, ki šteje 14 uslužbenec. Razen vođenja in povezave dela ostalih projektantov mi je bila osebno poverjena tudi naloga izdelave osnutka naprav. Elektro-strojni del projekta je vodil tov. Ferdinand Leban. Inž. Adolf Sovelj je obdelal gospodarski del objekta, arhitektonsko oblikovanje je izdelal inž. Herbert Drogenik, hidrološki in etnografski del inž. Janko Kovarčec, električno ureditev inž. Franjo Geč, statiko pa inž. Ivan Marek. Kot zunanji sodelavci so delali na projektu hidroelektrarne Vuhred Vodogradbeni laboratorij Tehnične visoke šole v Ljubljani z inž. Goljovičkom kot svetovalec, Geološki zavod LRS z geologom inž. Markom Breznikom, nadalje inž. Boris Pipan za ureditev stavbišča in inž. Otmar Jaklič za hidromehansko opremo.«

M. Svajncer

Skrbimo za koristne ptice!

Številne krmilne hišice po naših mestih in vaseh pričajo, da nismo pozabili na naše obrtnice-pitce, res pa je, da je še mnogo takih, ki jih rajši vabijo v tičnice in zanke kakor pa v krmilnice. Tako početje je v škodo gospodarstvu, kajti biološki način boja zoper rastlinske škodljivce je najboljši. Koristne pitce, krt, jez, netopirji in razne roparske žuželke so naši vedno bolj potrebni. Vsek, kdor je učen, zna samo sinito, je s tem rešil 200.000 do 300.000 raznih škodljivcev, ki bodo čez leto nemoteno opravljali svoje delo. V nekaterih naprednih državah porabljajo znatna denarna sredstva za umetno zasnovanje neke vrste polonje, najedljivikov in drugih roparskih žuželk proti različnim listnim ušem, kaparjem in jabolčnemu zaviljavcu. Zakaj ne bi pri nas z dobro voljo in brez denarnih žrtev krmili biološko obrambo vsaj s tem, da bi skrbeli za koristne ptice. Kdo pa pticam noče pomagati, naj jih vsaj pusti pri miru. Ve pa naj, da jih štiti tudi lovski zakon. Čl. 40 tega zakona pravi, da se kazuje tisti, ki uničuje koristne ptice ali razdira njihova gnezda, z globlo do 50.000 dinarjev ali z odvzemanjem prostosti do 6 mesecev. S tem so zaščiteni prav vse ptice, razen poljskega in domačega vraba, velikega srakoperja, šole, lešnikarja, srake, kavke, skobca in kragulja.

D. P.

Dr. Josip Edgar Leopold-Lavov

KARTUZIJA PLETERJE IN PARTIZANI SPOMINI

Partizanov je bilo v naši okolici vedno več in več. Prihajalo je mnogo takih, ki so bežali pred italijansko internacijo ali smrtjo, drugi, ki so se hoteli boriti za svobodno Jugoslavijo, prihajali so komunisti in pristaži Osvobodilne fronte, prišli so tisti, ki so bili mobilizirani in taki, ki so pribežali od belih. Napredek in porast se je vidno opazal. Zdaj so že imeli več svojih vozov, konj in mul, ki so jih odvezli Italijanom. Pri nas so jih podkovali. Stalno so delali, popravljali vozove in razne druge stvari v naši kovačnici in mizarnici. Izdelovali so razne potrebščine, tako da so imeli neko dobo svoje kovače in mizarje stalno v naših delavnicah. Spominjam se, kako je nekega dne meseca septembra 1942 prišlo k nam več partizanov. Prinesli so seboj cevi približno 8 cm premera. Iz njih so hoteli napraviti minomet. Seveda sem jim tudi to dovolil, ali s strahom v srcu sem čakal, da se vse to srečno konča. Bal sem se, da bi vdrli Italijani in nas obdoli, da se pri nas izdeluje orožje zoper njih. Delali so naporno. Zot je kar curljal od njih. Pomagal jim je tudi naš mehanik brat Gerard. Toda ves napor je bil zaman. Cevi so bile iz tako trdega materiala, da se ni dal obdelati. Tako ni uspelo izdelati minomet, kar bi bilo zelo važno, saj so se že veselili, da bodo imeli dobro orožje zoper Italijane.

Spionji in izdajalci so bili povsod. Tako se je tudi v Pleterju našel ta in oni, ki je Italijanom javljal, da prihajajo semkaj partizani.

To so nam Italijani zelo zamerili. Izdali so zelo stroge prepise zoper tiste, ki bi kakor koli podpirali partizane. Strogo je bilo prepovedano dajati partizanom hrano, jih sprejemati pod streho in jim sploh nuditi kakršno koli pomoč. Kadar so bili partizani ponoči pri nas, so Italijani to že naslednje jutro izvedeli. Prav gotovo pa so izvedeli zanje, kadar so prihajali podnevi, ker je prihajalo k nam tudi mnogo civilnega prebivalstva. Ljudje so jih videli in javljali to Italijanom. Italijani so nam zagrozili z internacijo in nam zabranili, da bi kar koli dajali partizanom. V takih primerih smo poslali kako steklenico likerja ali lepega sadja italijanskim komandantom v Šent Jernej in spet smo imeli nekaj časa mir pred njimi.

Seveda smo o vsem tem obveščali partizanske komandante v naši bližini. Rekli so nam, naj kar sami javimo, da so ponoči spet prišli partizani ter z orožjem v roki zahtevali, da jim odpremo samostan ter da so silo vzeli, kar so potrebovali, čeprav seveda v resnici ni bilo tako. Svetovali so nam, naj tako povemo, da bi nas na ta način zaščitili. Ali so Italijani to tudi verjeli?

Leta 1942 do ofenzive so Italijani redkokdaj prihajali k nam v Pleterje. Spominjam se neke fašistične patrole poleti 1942, ki je prišla v samostan in si ga ogledala. Navadno so prihajali Italijani samo do tiste višine nad Šmarjem, kjer so pozneje zgradili velik in močan bunker, ki je stal še dolgo potem, ko so Italijani že odšli. Danes o njem ni več nobenega sledu.

Partizani so bili do nas vedno vljudni in prijazni. Kjer koli bi se srečali, vselej so nas pozdravljali. Nekeč je bil neki partizan iz Vrhpolja nesramen proti nam in je hotel nekaj izsiliti. Ko so drugi prišli k nam komandanti, smo se zaradi tega pritožili. Takoj so

dotičnega partizana pozvali na odgovornost in prepovedali vsako nevljudnost proti nam. Kadar koli je potlej prišel k nam kak partizanski komandant, se je vselej informiral, kako se ponašajo partizani, ki prihajajo k nam. Hahko smo se samo pohvalno izrazili o njih.

Nekoč je pozno zvečer — moralo je biti avgusta 1942 — prišel neki partizan — ime sem že pozabil, vem le, da je bil iz Brežic, — in zahteval, da mu zamenjamo bon, glasec še na 5000 lir v gotovino. Nam je v tistem času primanjkovalo gotovine in smo komaj lahko izplačevali delavce, ker je bil promet s Francijo prekinjen. Od tam smo namreč dobivali podporo. Dokazovali smo mu, da nimamo toliko razpoložljive gotovine, ker moramo plačevati delavce, toda on je vztrajal pri svoji zahtevi. Poklical sem dr. Černelca, ki se je takrat zdrvil pri nas in ki je poznal tega partizana iz Brežic. Toda partizan je vztrajal pri svoji zahtevi, da mu izplačamo tih 5000 lir, češ da ga je poslala komanda, ki ji je denar nujno potreben. Izplačali smo mu torej na tisti bon 5000 lir. Naslednjega dne smo javili komandi Gorjanskega bataljona, kaj se je zgodilo in da ta teden ne bomo mogli izplačati delavcev. Takoj zatem je prišel preiskovalni sodnik, izvršil preiskavo in nas zasilil in čez nekaj dni so nam denar vrnil, tako da smo lahko izplačali delavce.

Partizani v začetku niso bili bogati. Pri nas so imeli vse zastoj. Če pa so lahko plačali, so to radi storili. Tako so nekeč prišli k nam z Rudjem Pirkovičem kupovat svinjo. Prodali smo jim jo, ker so to želeli in ker jim je bila potrebna za prehrano. Rekli so, da bodo plačali v gotovini. Del kupnine so res plačali v gotovini, a ker je bila blagajna kaj hitro izčrpana, so za ostanek nudili plačilo v bonih. Irgovina se je zaključila v obojestransko zadovoljstvo.

Ljubljanski študenti najboljši Sijajen uspeh Hajduka

Krajska gora, 15. febr. Od preteklega sreda do danes je bilo v Kranjski gori tretje mednarodno prvenstvo študentov Jugoslavije v smučanju. Poleg naših učencev je tudi tekmovala sodelovalna ekipa avstrijskih študentov, medtem ko so Svicarji povabili odlični, ker imajo prav te dni tekme za državno prvenstvo. Tekmovalci so bili do organizirano nazivlje tekme, da je bila priveditve prva te vrste, ki so študentje organizirali popolnoma sami. Nov sneg, ki je zapadel med tekmovalci, je povzročil prireditev precej pregledno vsedaj, je bila smuka idealna. Proga za vse discipline so trasiirali znanj smučarski strokovnjaki in so bili tekmovalci zadovoljni z njimi. Na tekmovalstvu je nastopilo vsega 40 domačih tekmovalcev, 16 tekmovalk ter 8 gostov iz Avstrije.

Na smučarskem prvenstvu študentov so sodelovali tudi Avstrijci, ki so se uveljavili le v slalomu

sodi med enega največjih športnih uspehov naših študentov po vojni. Med zvezkami je kljub padcu zmazgal Avstrijca Sulzbacher, ki je za razred boljše od naših tekmovalk. Svoj največji dosežek uspeh je dosegla Karševca iz Ljubljane s tretjim mestom. Pri današnjih skakalnih tekmah progi je kljub temu, da je med študenti mnogo znanih tekmovalcev, nastopilo samo 10 skakalcev. Dobrin je skakal nesigurno, lepše in daljše skočke je imel Ulčar, ki je tudi

zmazgal. Sodišil so inž. Janša, Gr. Dečman in Kiofutar. Zadržani disciplinoma na tem prvenstvu je bil slalom na katerem so tudi nastopili vsi najboljši tekmovalci za to disciplino. Proga je bila speljana ob zidnici v dolžini 600 m z višinsko razliko 150 m. Tehnični rezultati so bili: Tek 12 km — (12 udeležencev): 1. Sobertl (Beograd) 54:15, 2. Sveti (Ljubljana) 55:57, 3. Kalan (Lj.) 56:03; veseljavost: — moški (26 tekmovalcev): 1. Bizjak (Lj.) 1:46,5,

2. Hladnik (Lj.) 1:49, 3. Prestor (Lj.) 1:49,5, 4. Möbius (Avstrija) 1:51,9; — ženske (10 tekmovalk): Sulzbacher (A.) 2:31,5, 2. Bizjak (Lj.) 3:01,8, 3. Kariš (Lj.) 3:03,4; 6. Stafeta 4 x 6 km (tri štafete): 1. Ljubljana 1:52:44, 2. Ljubljana-Beograd mešana 2:54:49, 3. Zagreb 1:58:15. Skoki (40-metrski skakalnica — 10 tekmovalcev): 1. Ulčar (Lj.) 183,8 (27,26,5), 2. Dobrin (Lj.) 175,8 (28,25), 3. Leben (Lj.) 175 točk (25,5, 24,5). Klasična kombinacija: 1. Sobertl (Beograd) 386,1, 2. Kavčič (Lj.) 374,2, 3. Gaj (Lj.) 328,1. Slalom: 1. Möbius (A) 2:17,0, 2. Hladnik (Lj.) 2:17,2, 3. Prestor (Lj.) 2:18,9, 4. Bizjak (Lj.) 2:24,7.

Hajduk: reprez. Čileja 1:0 (0:0)

Nogometaši splitskega Hajduka, ki so na gostovanju po Južni Ameriki pretekli teden dosegli lep uspeh, ko so z odličnim argentinskim moštvom Boca Juniors igrali neodločeno 1:1 so včeraj nastopili v Santiagu de Chile proti reprezentanci Čileja. Hajduk je tudi v tej igri dokazal svoje mojskrske sposobnosti in zasluženje premagal nasprotnika 1:0 (0:0).

Zmaga mladincev Rudarja

Trbovlje 15 febr. V izbrani novometni tekmi za sestavo mladinske reprezentance Slovenije je mlada enajstorica Rudarja danes premagala kombinirano moštvo ljubljanskih mladincev Odreda, Grafičarja in Krma 4:3 (2:1). Domačini so z igrali zelo poživljeno in so zmago zaslužili, medtem ko gostom težka ta očemno smo prišla za gro.

Italijansko prvenstvo

Rim, 15. febr. V petem povratnem kolu italijanskega nogometnega prvenstva v skupini A so bili dozeti naslednji zid: Avlanta: Sampdoria 4:0, Como: Novara 0:0, Fiorentina: Udinese 1:0, Lazio: Spal 3:1, Milan: Roma 4:1, Inter: Napoli 1:0, Palermo: Bologna 4:1, Torino: Pro Patria 1:1, Triestina: Juventus 2:1. V prvenstvu vodi svoj ko prej Inter s 36 točkami za njim so Milan 29, Juventus 26, Roma 25, Lazio, Bologna in Napoli 23, Triestina 22 točk.

Na Pohorju največ tekmovalcev

Maribor, 15. febr. Včeraj in danes je bilo v Radvanju na Pohorju srednješkolsko smučarsko prvenstvo Maribora, na katerem je sodelovalo nad 1000 tekmovalcev. To je bila ena najbolj množičnih prireditev letošnje sezone v Sloveniji. V tekih je nastopilo nič manj kakor 450 petošolj, 400 mladincev in 50 mladinc. Organizacija je zelo uspešno izvedlo društvo učiteljev in profesorjev za telesno vzgojo v Mariboru.

130 tekmovalcev pri Celjski koči

Celje, 15. febr. Danes je bilo pri Celjski koči smučarsko prvenstvo mladincev in mladinc celjskih srednjih šol. Nastopilo je 130 tekmovalcev. Mladinci so najprej dosegli progi z 200 m višinske razlike. Skozi 35 vratice je med 82 tekmovalci prvi privozil na cilj Edi Tkavc (I. gimn.) v času 1:20,5, naslednji dve mesti sta zasedla

Feldkirchen, 15. febr. V okviru mladinskega troboja med Slovenijo, Koroško in Videmsko pokrajino je bilo danes tujak tekmovalje v skokih. Tekmovalci, so najprej skakali na 25 metrski, nato pa še na 45 metrski skakalnici. Tekmovalci so se udeležili št skakalnih Slovenije in Koroške. Rezultati na manjši skakalnici so bili: 1. Suštar (S.)

188,5 točke (25, 25,5 m), 2. Grillshofer (K.) 187,9 (25, 25 m), 3. Kanzler (K.) 186,0 (24, 24 m), 4. Rojina (S.) 182 točke. Vrstni red tekmovalcev na večji skakalnici pa je bil naslednji: 1. Gorjanc (S.) 204 točke (42, 45 m), 2. Stribar (S.) 184,0, 3. Susšter (S.) 190,8, 4. Korčnan (S.) 190,7, 5. Rojina (S.) 188,0 točke. V skupnem rešmanju je zmazala ekipa Slovenije z 909 točkami pred ekipo Koroške, ki je dosegla 891 točko.

TURNIR V VIAREGGIU Partizan ni imel sreče

V nadaljevanju mednarodnega mladinskega turnirja v nogometu se je moštvo Partizana minulo soboto pomerilo z mladinci Juventusa, ki so izločili Beograjdane iz borbe za prvo mesto. Vzrok poraza na bila morda sleba igra, temveč preutrujenost Partizanovih mladincev, ki so od četrtka dalje vsak dan na igrišču in zato ni treba posebej poudarjati kaj pomembno za telesno nezozdravljeno igračke taki napori. Vodstvo ekipe se je zaradi te odločitve težko pri prireditelju, ki pa njegove upraviteljske zahteve ni upoštevalo.

Nogomet v Mariboru

Maribor, 15. febr. Danes so se v Mariboru začele nogometne tekme letošnje sezone. V prijateljskem srečanju je domači Branik zmazgal enajstorico Krma iz Ljubljane 2:1 (1:0).

Predlog za zamenjavo nogometašev med tekmo

V Parizu je bil sestanek arbitražne komisije FIFA na katerem so razpravljali o zamenjavi igralcev na no. gometnih tekmah. Komisija je priporočila zamenjavo med tekmo, da sprejmejo predlog o zamenjavi vratarja med vsi igra in enega igralca pred koncem prvega polčasa, če bi bila poskodovana ali iz drugih razlogov ne bi mogla nadaljevati igre. Za mednarodne tekme je komisija predlagala zamenjavo vratarja, če bi bil poskodovan.

Pionirski dan v Ljubljani

Ze tretjo nedeljo zaporedoma je SK Enotnost organizirala tekmovalne za naše najmlajše smučarje, pri katerih je sodelovalo približno 150 tekmovalcev. To nedeljo so bile na sporedu druge skakalne tekme na Mostecu, katerih se je udeležilo 70 pionirjev, dopoldne pa so merili svoje sposobnosti v slalomu na Galjevem travniku, kjer je tekmovalo 220 pionirjev. Pri nastopajočih je bilo opaziti nekateri nadarjeni pionirje, ki bi jim kazalo posvetiti potrebno skrb.

Majhna udeležba v tekih

Smučarski klub Enotnost je priredil v nedeljo dopolne smučarske teke za člane, članice in starejše mladince. Štart in cilj sta bila za letnim telovadstvom, proge pa so vodile po Šišenskem hribu in obronkih Rožnika. Krma in TVD Partizan 8 km, ki so jo morali člani presmukati dvakrat. Starterja se je javilo le 9 članov Enotnosti, Zeleničarja in Gregorčiča, dve članici Enotnosti in Gregorčiča ter 11 starejših mladincev.

Društveni dan »Ljubelja«

Tržič, 15. febr. Smučarski klub Ljubelja je priredil danes svoj društveni dan z meddruštvenim tekmovaljem v slalomu in skokih za člane in članice ter starejše mladince. Udeležba je bila prav številna, čeprav so se tekmovaljca udeležili prav domači tekmovalci vsi smučarji Udarnika iz Kranja. Tehn. rezultati: člani — 1. Steže 41,2, 2. Krmelj 43,0, 3. Slavko Lj. Kopljanec (Lj.) 47,0, 4. Lukman 48,0; starejši mladinci: 1. Kržaj (Lj.) 44,3, 2. Sumi (U.) 45,0, 3. Stuv (Lj.) 48,0; mlajši mladinci: 1. Švab 46,0, 2. Sušnik (oba Lj.) 48,3, 3. Jenko (U.) 60,4; članice: 1. Zupanič (U.) 47,0, 2. Lukman 48,3. Oblak (U.) 1:05,3; — mladince: 1. Babnik (U.) 1:38,3, 2. Rupar 1:39,4, 3. Romih (Lj.) 2:00.

Jugoslavija v skupini z Grčijo in Izraelom

Mednarodna nogometna federacija je določila na sestanku v Cransu skupine za kvalifikacijske tekme za Evropsko in Azijsko nogometno leto, ki bo 1974 v Švic.

OTVORITVE NOGOMETNE SEZONE V CELJU

Celje, 15. febr. Danes popoldne je bila na zasedanju Glazirji prva nogometna tekma v letnem letanju. V okviru izbranskega tekmovalnega sestava mladinske republiške reprezentance so mladinci Kladivarja po boljši igri premagali drugo moštvo lastnega društva 3:0 (1:0).

Prvenstvo kegljačev

Minuli teden sta bila v Ljubljani dve tekmi za ligasko prvenstvo Slovenije v mednarodnem slogu. Zeleničar je imel za nasprotnika Ilirijo ki jo je premagal v razmerju 2:0 (1:0). Najboljši tekmovalci Zeleničarja je bil Likovnik s 411 keglji, pri Iliriji pa je podrl največ kegljev Stančič 384.

Spet točki za Branik

Maribor, 15. febr. Danes sta se v slovenski kegljski ligi srečali ekipi Branika in jeseniškega Gregorčiča. Zmagoali so domačini z 2251:2259 kegljem. Posamezni igralci so dosegli naslednje rezultate: pri Braniku najboljši Gregorčič s 750 točkami, 594, Lah 535, Vrečko 379 in Gomzi 391, pri Gregorčiču pa Svec 551, Rebolj 407, Šihar 355, Crv 366, Koselj 382, Kalin 578.

Smučarski dan v Šentvidu

V Šentvidu je včeraj TVD Partizan priredil smučarski dan s tekmami v tekih, slalomu in skokih za pomirje, mladince in člane Udeležba tekmovalcev je bila mnogo premajhna, saj se je prijavilo komaj 30 tekmovalcev za vse nastope, tako da ta društveni dan ni dosegel svojega namena. Zlasti neugodna je bila udeležba med člani, ki so se očitno očitno odrekli. V Šentvidu bi treba zastaviti vse sile da se za šport pridobij mladina in vzgojo nov smučarski kader, ki bo tudi ob vsakem času discipliniran.

Smučarski dan v Šentvidu

V Šentvidu je včeraj TVD Partizan priredil smučarski dan s tekmami v tekih, slalomu in skokih za pomirje, mladince in člane Udeležba tekmovalcev je bila mnogo premajhna, saj se je prijavilo komaj 30 tekmovalcev za vse nastope, tako da ta društveni dan ni dosegel svojega namena. Zlasti neugodna je bila udeležba med člani, ki so se očitno očitno odrekli. V Šentvidu bi treba zastaviti vse sile da se za šport pridobij mladina in vzgojo nov smučarski kader, ki bo tudi ob vsakem času discipliniran.

Smučarski dan v Šentvidu

V Šentvidu je včeraj TVD Partizan priredil smučarski dan s tekmami v tekih, slalomu in skokih za pomirje, mladince in člane Udeležba tekmovalcev je bila mnogo premajhna, saj se je prijavilo komaj 30 tekmovalcev za vse nastope, tako da ta društveni dan ni dosegel svojega namena. Zlasti neugodna je bila udeležba med člani, ki so se očitno očitno odrekli. V Šentvidu bi treba zastaviti vse sile da se za šport pridobij mladina in vzgojo nov smučarski kader, ki bo tudi ob vsakem času discipliniran.

ŠPORTNE ZANIMIVOSTI V KRAJKEM

Namiznoteniška zveza Jugoslavije je pripravila svojo udeležbo na svetovnem prvenstvu ki bo od 10. do 29. marca, Jugoslavijo bodo zastopali Harangozo, Dolinar, Vozginec, Gabrič Čovčević in Harangozo.

Američan Kim Gaviljan je premagal Chucka Deweya v 12. krogu s tehničnim knoocutom in tako obdržal naslov svetovnega boksarskega prvaka v welter kategoriji.

Ameriški atlet Ken Wisner je skočil v višino 2,068 m in s tem postal najboljši dosežani rezultat na tekmovaljnih v zaprti dvorani.

Argentinski klub River Plate je premagal danajski klub Rapid 3:1. Nogometni klub Krim obvešča svoje član in prijatelje klub, da ima v torek 17. februarja pustno zabavo v spodnjih prostorih Kazine s pričetkom ob 19. uri.

Čačetek je razveseljiv

Zamisel hrvatsko-slovenske lige v boksu je postala dejstvo. Te dni so bile prve borbe v tem tekmovalju, ki kaže, da bo dobra propaganda za boksarski šport, obenem pa tudi materialna podlaga za nadaljnje uspešne delo boksarskih sekcij.

Hrvatsko-slovenska liga v boksu

Hrvatsko-slovensko boksarsko ligo sestavlja sedem članov, in sicer 4 iz Hrvatske in 3 iz Slovenije. Hrvatski zastopajo boksaerji Jadrana iz Pulja, Mladost iz Osijeka, Jedinstva iz Zagreba in Radnika z Reke, medtem ko za Slovenijo tekmojujejo član mariborskega kluba Zeleničarja in Branik ter Odred iz Ljubljane. O kvaliteti moštev še ni mogoče dati sodbe, ker sta bili do sedaj dve srečanja. V prvem je osvojila Mladost na domačih tleh premagala tekmovalce Jadrana iz Pulja 12:8, v drugem dvoboju pa je ljubljanski Odred proti Braniku iz Maribora zmazgal 14:8.

Na skakalnem tednu v Švic je na poslednji prireditvi v Le Locleu zmazgal Norvežan Falkanger. Na tekmovalju v smučarskih skokih v Badgasteinu je zmazgal Finč Heim, na Norvežanom Austadom in Falkangerjem.

Ter kategoriji ni bila vprašanje. Tudi Eršter je v welter kategoriji je pokozal boljši boks od svojega nasprotnika Klasnetiča menjaja pa mu kondicija je. V polsednji kategoriji je rutinirani Vilhar po točkah premagal Hehtla I. Mariborčan Slabe je v srednji kategoriji dobi točko brez borbe zmazgal tudi v prijateljskem srečanju z Zupancem, ki pa je nedvomno nadarjen tekmovalci v polteški in težki kategoriji Branik ni imel tekmovalca in sta Drakšler in Preželj dobila točki brez obrbe. Praktična darila za vzpodbudo in pomoč njihovim nadaljnjem športnem delovanju.

Tudi Zeleničar izgubil

V prvem kolu slovensko-hrvatske boksarske lige je včeraj v Mariboru moštvo Radnika z Reke premagalo Zeleničarja z 12:8 točkam. V mariborskem moštvo sta nastopila dva boksaerja izven konkurence.

Kranj: Ilirija 2242:2083

V dvoboju za ligasko prvenstvo je moštvo Kranja porazilo ljubljanski

Kranj: Ilirija 2242:2083

V dvoboju za ligasko prvenstvo je moštvo Kranja porazilo ljubljanski

Negotovabitka

»Jimov obraz je bil trd.« »Ne pojem,« je rekel. »Bom že kakor koristil tu. Vedno tako skrbiš zame, Mac. Včasih se mi celo zdi, da me ne hraniš za Partijo, ampak zase.«

Mac je kar zardel od jezice. »O. K. Pa naj ti razbijejo glavo. Povedal sem ti, kaj bi po mojem bilo najbolje. Pa bodi trmast, če hočeš. Ne morem sedeti pri miru. Ven grem. Ti pa delaj, kar hočeš.« Z jezo je odšel ven.

Jim je pogledal na temno šotorsko streho. Na platnu je videl obrise rdečega zahajajočega sonca. Dvignil je roko, se dotaknil ranjene rame in jo previdno stiskal v nekakšnem krogu, ki se je čedalje bolj bližal rani. Nakremžil se je, ko so se prsti približali rani. Dolgo časa je tiho sedel.

Zaslišal je korake in se ozrl. Pri vohodu je stala Liza z otrokom v naročju. Jim je lahko mimo nje gledal tja, kjer je ob cesti stala vrsta starih avtomobilov; na drugi strani ceste je sonce razsvetljevalo vršičke dreves, tla pa so bila že temna.

Liza je gledala v šotor radovedno kot ptica. Imela je mokre lase, ki so se ji pilepili na čelo, v njih pa si je bila z rokami izoblikovala majhne kodre. Kratko odejo, ki jo je imela ogrnjeno okoli ramen, je na eni strani skoraj koketno stiskala k sebi.

»Videla sem, da si sam,« je rekla. Stopila je k slamnjači, sedla na nj in popravila krilo na kolih. »Slišala sem govoric, da bodo policaji metali bombe in nas vse pobili,« je živahno rekla.

»Jimov obraz je bil trd.« »Ne pojem,« je rekel. »Bom že kakor koristil tu. Vedno tako skrbiš zame, Mac. Včasih se mi celo zdi, da me ne hraniš za Partijo, ampak zase.«

Mac je kar zardel od jezice. »O. K. Pa naj ti razbijejo glavo. Povedal sem ti, kaj bi po mojem bilo najbolje. Pa bodi trmast, če hočeš. Ne morem sedeti pri miru. Ven grem. Ti pa delaj, kar hočeš.« Z jezo je odšel ven.

Jim je pogledal na temno šotorsko streho. Na platnu je videl obrise rdečega zahajajočega sonca. Dvignil je roko, se dotaknil ranjene rame in jo previdno stiskal v nekakšnem krogu, ki se je čedalje bolj bližal rani. Nakremžil se je, ko so se prsti približali rani. Dolgo časa je tiho sedel.

Zaslišal je korake in se ozrl. Pri vohodu je stala Liza z otrokom v naročju. Jim je lahko mimo nje gledal tja, kjer je ob cesti stala vrsta starih avtomobilov; na drugi strani ceste je sonce razsvetljevalo vršičke dreves, tla pa so bila že temna.

Liza je gledala v šotor radovedno kot ptica. Imela je mokre lase, ki so se ji pilepili na čelo, v njih pa si je bila z rokami izoblikovala majhne kodre. Kratko odejo, ki jo je imela ogrnjeno okoli ramen, je na eni strani skoraj koketno stiskala k sebi.

»Videla sem, da si sam,« je rekla. Stopila je k slamnjači, sedla na nj in popravila krilo na kolih. »Slišala sem govoric, da bodo policaji metali bombe in nas vse pobili,« je živahno rekla.

»Jimov obraz je bil trd.« »Ne pojem,« je rekel. »Bom že kakor koristil tu. Vedno tako skrbiš zame, Mac. Včasih se mi celo zdi, da me ne hraniš za Partijo, ampak zase.«

Mac je kar zardel od jezice. »O. K. Pa naj ti razbijejo glavo. Povedal sem ti, kaj bi po mojem bilo najbolje. Pa bodi trmast, če hočeš. Ne morem sedeti pri miru. Ven grem. Ti pa delaj, kar hočeš.« Z jezo je odšel ven.

Jim je pogledal na temno šotorsko streho. Na platnu je videl obrise rdečega zahajajočega sonca. Dvignil je roko, se dotaknil ranjene rame in jo previdno stiskal v nekakšnem krogu, ki se je čedalje bolj bližal rani. Nakremžil se je, ko so se prsti približali rani. Dolgo časa je tiho sedel.

Zaslišal je korake in se ozrl. Pri vohodu je stala Liza z otrokom v naročju. Jim je lahko mimo nje gledal tja, kjer je ob cesti stala vrsta starih avtomobilov; na drugi strani ceste je sonce razsvetljevalo vršičke dreves, tla pa so bila že temna.

Liza je gledala v šotor radovedno kot ptica. Imela je mokre lase, ki so se ji pilepili na čelo, v njih pa si je bila z rokami izoblikovala majhne kodre. Kratko odejo, ki jo je imela ogrnjeno okoli ramen, je na eni strani skoraj koketno stiskala k sebi.

»Videla sem, da si sam,« je rekla. Stopila je k slamnjači, sedla na nj in popravila krilo na kolih. »Slišala sem govoric, da bodo policaji metali bombe in nas vse pobili,« je živahno rekla.

»Jimov obraz je bil trd.« »Ne pojem,« je rekel. »Bom že kakor koristil tu. Vedno tako skrbiš zame, Mac. Včasih se mi celo zdi, da me ne hraniš za Partijo, ampak zase.«

Mac je kar zardel od jezice. »O. K. Pa naj ti razbijejo glavo. Povedal sem ti, kaj bi po mojem bilo najbolje. Pa bodi trmast, če hočeš. Ne morem sedeti pri miru. Ven grem. Ti pa delaj, kar hočeš.« Z jezo je odšel ven.

Jim je pogledal na temno šotorsko streho. Na platnu je videl obrise rdečega zahajajočega sonca. Dvignil je roko, se dotaknil ranjene rame in jo previdno stiskal v nekakšnem krogu, ki se je čedalje bolj bližal rani. Nakremžil se je, ko so se prsti približali rani. Dolgo časa je tiho sedel.

Zaslišal je korake in se ozrl. Pri vohodu je stala Liza z otrokom v naročju. Jim je lahko mimo nje gledal tja, kjer je ob cesti stala vrsta starih avtomobilov; na drugi strani ceste je sonce razsvetljevalo vršičke dreves, tla pa so bila že temna.

Liza je gledala v šotor radovedno kot ptica. Imela je mokre lase, ki so se ji pilepili na čelo, v njih pa si je bila z rokami izoblikovala majhne kodre. Kratko odejo, ki jo je imela ogrnjeno okoli ramen, je na eni strani skoraj koketno stiskala k sebi.

»Videla sem, da si sam,« je rekla. Stopila je k slamnjači, sedla na nj in popravila krilo na kolih. »Slišala sem govoric, da bodo policaji metali bombe in nas vse pobili,« je živahno rekla.

»Poglej. Sonce je že skoraj zašlo. Jutri bomo že kje drugje. Radoveden sem, kje. Ti boš najbrž že potovala. Jaz pa bom morda v ječi. Saj sem že bil v ječi.«

London in Mac sta tiho vstopila v šotor. London je pogledal deklet. »Kaj pa ti delaš tu, Liza? Bolje bo, če odideš od tod. Opravke imamo.«

Liza je vstala in se ovila v odejo. Ko je šla ven, je postrani pogledala Jima.

»Ne vem, kaj se dogaja,« je rekel London. »Vsaj deset majhnih zborovanj je tam zunaj in pri nobenem me ne marajo zraven.«

»Da, vem,« je rekel Mac. »Prestrašeni so. Ne vem sicer, kaj bodo napravili, toda nočjo bodo začeli bežati.«

S tem je bil pogovor končan. London in Mac sta se usedla na zaboje, obrnjena proti Jimu. Sedeli so tam, medtem pa je sonce zašlo in v šotoru se je stemnilo.

»Tudi če ljudje pobegnejo,« je tiho pristavil Jim, »ne bo ves trud zaman. Skupaj so pa le delali.«

Mac se je stresel. »Da. Toda morali bi se že zadnjič upreti.«

»Kako pa boš pripravil ljudi do tega, da se bodo borili, če hočejo vendar zbežati?« je vprašal London.

»Ne vem. Lahko bi govorili z njimi. Lahko bi jih pripravili do tega, da bi se borili z besedami.«

»Besede nikdar dosti ne pomagajo, če so ljudje prestrašeni.«

»Vem.«

Spet so obmolknili. Zunaj je bilo slišati tiho govorjenje mnogih razpršenih glasov. »Ali imaš vžigalice, London?« je vprašal Mac.

»Prižgi luči!«

»Saj še ni tema.«

»Poglej. Sonce je že skoraj zašlo. Jutri bomo že kje drugje. Radoveden sem, kje. Ti boš najbrž že potovala. Jaz pa bom morda v ječi. Saj sem že bil v ječi.«

London in Mac sta tiho vstopila v šotor. London je pogledal deklet. »Kaj pa ti delaš tu, Liza? Bolje bo, če odideš od tod. Opravke imamo.«

Liza je vstala in se ovila v odejo. Ko je šla ven, je postrani pogledala Jima.

»Ne vem, kaj se dogaja,« je rekel London. »Vsaj deset majhnih zborovanj je tam zunaj in pri nobenem me ne marajo zraven.«

»Da, vem,« je rekel Mac. »Prestrašeni so. Ne vem sicer, kaj bodo napravili, toda nočjo bodo začeli bežati.«

S tem je bil pogovor končan. London in Mac sta se usedla na zaboje, obrnjena proti Jimu. Sedeli so tam, medtem pa je sonce zašlo in v šotoru se je stemnilo.

»Tudi če ljudje pobegnejo,« je tiho pristavil Jim, »ne bo ves trud zaman. Skupaj so pa le delali.«

Mac se je stresel. »Da. Toda morali bi se že zadnjič upreti.«

»Kako pa boš pripravil ljudi do tega, da se bodo borili, če hočejo vendar zbežati?« je vprašal London.

»Ne vem. Lahko bi govorili z njimi. Lahko bi jih pripravili do tega, da bi se borili z besedami.«

»Besede nikdar dosti ne pomagajo, če so ljudje prestrašeni.«

»Vem.«

Spet so obmolknili. Zunaj je bilo slišati tiho govorjenje mnogih razpršenih glasov. »Ali imaš vžigalice, London?« je vprašal Mac.

»Prižgi luči!«

»Saj še ni tema.«

»Poglej. Sonce je že skoraj zašlo. Jutri bomo že kje drugje. Radoveden sem, kje. Ti boš najbrž že potovala. Jaz pa bom morda v ječi. Saj sem že bil v ječi.«

London in Mac sta tiho vstopila v šotor. London je pogledal deklet. »Kaj pa ti delaš tu, Liza? Bolje bo, če odideš od tod. Opravke imamo.«

Liza je vstala in se ovila v odejo. Ko je šla ven, je postrani pogledala Jima.

»Ne vem, kaj se dogaja,« je rekel London. »Vsaj deset majhnih zborovanj je tam zunaj in pri nobenem me ne marajo zraven.«

»Da, vem,« je rekel Mac. »Prestrašeni so. Ne vem sicer, kaj bodo napravili, toda nočjo bodo začeli bežati.«

S tem je bil pogovor končan. London in Mac sta se usedla na zaboje, obrnjena proti Jimu. Sedeli so tam, medtem pa je sonce zašlo in v šotoru se je stemnilo.

»Tudi če ljudje pobegnejo,« je tiho pristavil Jim, »ne bo ves trud zaman. Skupaj so pa le delali.«

Mac se je stresel. »Da. Toda morali bi se že zadnjič upreti.«

»Kako pa boš pripravil ljudi do tega, da se bodo borili, če hočejo vendar zbežati?« je vprašal London.

»Ne vem. Lahko bi govorili z njimi. Lahko bi jih pripravili do tega, da bi se borili z besedami.«

»Besede nikdar dosti ne pomagajo, če so ljudje prestrašeni.«

»Vem.«

Spet so obmolknili. Zunaj je bilo slišati tiho govorjenje mnogih razpršenih glasov. »Ali imaš vžigalice, London?« je vprašal Mac.

»Prižgi luči!«

»Saj še ni tema.«